

Te urzędy obejmie lustracja. Sprawdź, czy tam pracujesz

<https://businessinsider.com.pl/prawo/wielka-czystka-w-administracji-ktore-urzed-y-obejmie-lustracja-lista/grryn65?fbclid=IwAR00qspoztdNc5OkY33jRxRfn58Q-L9evUSIU-MXBY2O-Dp2AzeVjNPSKRE>

Foto: Elzbieta Krzysztof, Elzbieta Stozek/REPORTER, Mariusz Sienko / Shutterstock

Jolanta Ojczyk

27 maja 2023, 8:09.

Sejm odrzucił weto Senatu do ustawy lustracyjnej, która obejmie całą administrację państwową. Jeśli prezydent podpisze ustawę, to obejmie ona osoby, które urodziły się przed 1 sierpnia 1972 r., ale nie we wszystkich urządach. Wbrew temu, co zapowiada Antoni Macierewicz, ustawa nie obejmuje całej administracji, ale Sąd Najwyższy już tak.

- Sejm uchwalił ustawę lustracyjną, która obejmie blisko 2 tys. urzędów
- Wyjaśniamy, których dokładnie urzędów dotyczy

- **Każdy, kto jest zatrudniony w tych urzędach, a pracował lub współpracował z organami bezpieczeństwa do 1990 r., straci pracę**

Lustrację w administracji przewiduje [nowelizacja ustawy o służbie cywilnej](#) przygotowana przez szefa służby cywilnej. W piątek wieczorem Sejm głosował stanowisko Senatu w jej sprawie. Senat odrzucił ustawę. I choć sejmowa Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych poparła uchwałę Senatu, to Sejm ją odrzucił. Teraz ustawa trafi do podpisu prezydenta Andrzeja Dudy. Jeśli jej nie zawetuje lub nie skieruje do Trybunału Konstytucyjnego, zostanie opublikowana w Dzienniku Ustaw. Przepisy dotyczące lustracji wejdą w życie następnego dnia.

Kogo lustracja obejmie według Macierewicza

Entuzjasta lustracji Antoni Macierewicz, poseł PiS i wiceprzewodniczący tej partii, głęboko wierzy, iż prezydent Andrzej Duda podpisze tę znowelizowaną ustawę 4 czerwca br. I dodaje w Telewizji Republika, że w jej efekcie **osoby, które w okresie od 22 lipca 1944 r. do 31 lipca 1990 r. pracowały lub pełniły służbę w organach bezpieczeństwa państwa bądź z nimi współpracowały, muszą zrezygnować z pracy w służbie cywilnej, zarówno państwowej, jak i samorządowej.** Macierewicz uzasadnia, że **takie osoby nie mogą reprezentować Polski zarówno na poziomie państwowym, jak i samorządowym.** W mediach społecznościowych od razu pojawiło się nawiązanie do jednego z urzędników warszawskiego ratusza, który miał przekazywać cenne dokumenty rosyjskiemu wywiadowi. Tyle że ustawa lustracyjna nie obejmuje wszystkich pracowników samorządów, ale obejmie skarbowkę, policję, Sąd Najwyższy, czy kuratoria oświaty.

Które urzędy obejmuje ustawa lustracyjna

— Zgodnie z aktualną treścią ustawy ma ona dotyczyć pracowników zatrudnionych w korpusie służby cywilnej, o którym mowa w ustawie o służbie cywilnej oraz w urzędach państwowych, o których mowa w ustawie z 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych — mówi radca prawny Agnieszka Kupilas-Sayed z kancelarii Kupilas, Krupa Radcowie Prawni i Adwokaci.

Zgodnie z art. 2. ustawy o służbie cywilnej korpus służby cywilnej tworzą pracownicy zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych w:

- Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
- urzędach ministrów i przewodniczących komitetów wchodzących w skład Rady Ministrów oraz urzędach centralnych organów administracji rządowej,
- urzędach wojewódzkich oraz innych urzędach stanowiących aparat pomocniczy terenowych organów administracji rządowej podległych ministrom lub centralnym organom administracji rządowej, z wyłączeniem terenowych organów wykonawczych Ministra Obrony Narodowej. Chodzi więc np. o **kuratoria oświaty**;
- Krajowej Informacji Skarbowej i izbach administracji skarbowej;
- **komendach policji**
- **inspektoratach i innych jednostkach organizacyjnych stanowiących aparat pomocniczy kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich oraz kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej. Chodzi więc o inspektoraty: jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych ochrony roślin i nasiennictw, farmaceutyczne, ochrony środowiska, inspekcji handlowej nadzoru budowlanego, transportu drogowego, stacje sanitarno-epidemiologiczne (sanepid), nadzoru geodezyjnego i kartograficznego**
- Centralnym Biurze Śledczym Policji,
- Biurze Spraw Wewnętrznych Policji,
- Centralnym Biurze Zwalczania Cyberprzestępczości,
- Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji,
- Biurze Spraw Wewnętrznych Straży Granicznej,
- Biurze Nasiennictwa Leśnego,
- jednostkach budżetowych obsługujących państwowe fundusze celowe, których dysponentami są organy administracji rządowej

Co z lustracją pracowników samorządowych?

Jak dodaje Agnieszka Kupilas-Sayed korpus służby cywilnej tworzą także powiatowi i graniczni lekarze weterynarii oraz ich zastępcy.

Zwraca uwagę też, że **stanowiska urzędnicze w urzędach mogą zajmować także osoby oddelegowane na podstawie odrębnych przepisów do wykonywania zadań poza jednostką organizacyjną, w której są zatrudnione.** — To rozszerza katalog osób w bardzo szeroki krąg, albowiem to mogą być również **pracownicy Służby Więziennej, Sądów, Straży Granicznej, czy nawet pracownicy samorządowi** — mówi Agnieszka Kupilas-Sayed.

Przyznaje jednak, że **pracownicy samorządowi wprost nie są objęci tą nowelizacją, ale niestety w pewnych przypadkach będzie to możliwe.**

Co do zasady jednak **ustawa nie odnosi się wprost do ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.** A to ją stosuje się do pracowników zatrudnionych w:

- urzędach marszałkowskich i ich jednostkach organizacyjnych;
- starostwach powiatowych i ich jednostkach organizacyjnych;
- urzędach gmin, jednostkach pomocniczych gmin, gminnych jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych.

Jakie urzędy państwowe obejmie ustawa

Agnieszka Kupilas-Sayed wyjaśnia, że przepisy lustracyjne w nowelizacji ustawy o służbie cywilnej obejmują też urzędy, o których mowa w ustawie pracownikach urzędów państwowych. Zgodnie z jej art. 1 **obejmuje ona m.in.:**

- **Kancelarie:** Sejmu, Senatu, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów;
- **Sąd Najwyższy;**

- Kancelarię Trybunału Konstytucyjnego;
- Biura: Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji;
- Urząd **Prokuraturii Generalnej** Rzeczypospolitej Polskiej w sprawach nieuregulowanych w odrębnych przepisach;
- Krajowe Biuro Wyborcze;
- regionalne izby obrachunkowe;
- Urząd Ochrony Danych Osobowych;
- Instytut Pamięci Narodowej — Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;
- Urząd Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15.
- **Rządowe Centrum Legislacji.**

W efekcie nowych przepisów ruszą procedury, które według szacunków rządu, dotyczą **40 tys. osób, ok. 22 tys. ze służby cywilnej oraz ok. 18 tys. z urzędów państwowych.** To duże liczby, bo ze sprawozdania szefa służby cywilnej za 2022 r. wynika, że w służbie cywilnej jest zatrudnionych 117 tys. osób. **Zwolnienia mogą więc objąć blisko 19 proc. z nich.**

Jak będzie wyglądać lustracja

Ustawa przewiduje dwie ścieżki weryfikacji. **Po pierwsze dla osób, które już składały oświadczenia lustracyjne** – chodzi o te, które np. pełniły wysokie stanowiska. Obecnie bowiem oświadczenie składają kierownicy i dyrektorzy, ale przyznanie się do współpracy nie wywołuje skutków. Ich oświadczenia są w Instytucie Pamięci Narodowej (IPN), a **szefowie urzędów**, w których pracują, nie mają wiedzy na ich temat. Dlatego teraz **najpóźniej w ciągu siedmiu dni od dnia wejścia w życie przepisów, przekażą prezesowi IPN listy wszystkich zatrudnionych urodzonych przed 1 sierpnia 1972 r.**

Skąd taka data? Wynika z ustawy lustracyjnej, to urodzonych przed tą datą dotyczy obowiązek lustracyjny. Najmłodszy mają więc dziś 51 lat. Następnie **szef**

IPN ma pięć miesięcy na przekazanie kierownikom urzędów, w tym np. wojewódzkim lekarzom weterynarii, informacji, kto w oświadczeniu potwierdził współpracę. Ich stosunki pracy wygasną po 30 dniach. Ot tak, z mocy samej ustawy.

Druga ścieżka dotyczy osób, które nie składały nigdy oświadczenia lustracyjnego, a urodziły się przed 1 sierpnia 1972 r. Zgodnie z ustawą mają złożyć oświadczenie lustracyjne w terminie 30 dni od wejścia w życie przepisów. Jeśli zadeklarują współpracę z organami bezpieczeństwa, stracą pracę po 15 dniach od złożenia oświadczenia. I choć jest to wyraźnie zapisane w ustawie, to dodatkowo dyrektorzy generalni będą musieli poinformować ich o tym w ciągu tych dwóch tygodni.

Jak zauważa Jerzy Siekiera, prezes Zarządu Stowarzyszenia Absolwentów Krajowej Szkoły Administracji Publicznej, wejście w życie przepisów będzie się wiązało z dodatkowym obciążeniem biurokratycznym urzędów.